Autoriteit
Consument & Markt

Muzenstraat 41
2511 WB Den Haag
070 722 20 00
www.acm.nl

Besluit

Ons kenmerk : ACM/UIT/608111
Zaaknummer : ACM/23/185508
Datum : 24 november 2023

Tarievenbesluit Enexis Netbeheer B.V. Elektriciteit 2024

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 41c, eerste lid, Elektriciteitswet 1998

Inhoud

1. Inleiding 3
2. Achtergrond en systematiek 5
2.1. Achtergrond 5
2.2. Systematiek 5
3. Procedure voor de totstandkoming van dit besluit 6
4. Totstandkoming van de tarieven 7
4.1. Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties 7
4.1.1. Toepassing van de wettelijke formule 7
4.1.2. Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten 8
4.1.3. Schatting inkoopkosten transport 2024 8
4.1.4. Conclusie 9
4.2. Tariefcorrecties 9
4.2.1. Correctie voor lokale heffingen 2022 10
4.2.2. Correctie inkoopkosten transport 2022 10
4.2.3. Nacalculatie netverliezen elektriciteit 2022 11
4.2.4. Voorschot netverliezen elektriciteit 2024 13
4.2.5. Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen 13
4.2.6. Nacalculatie invoeding 14
4.2.7. Voorschot op herstelmethodebesluit elektriciteit 2022-2026 14
4.2.8. Conclusie 15
4.3. Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties 15
4.4. Buiten toepassing laten volumecorrectieregeling 16
5. Beoordeling van het tarievenvoorstel 18
5.1. Beoordelingskader 18
5.2. Beoordeling van het voorstel 19
5.3 Conclusie 19
6. Dictum 20
Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2024 21
Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2024 22
Bijlage 3 – Relevante wettelijke bepalingen 23

1. Inleiding

1. De Autoriteit Consument en Markt (hierna: de ACM) stelt met dit besluit de tarieven vast die Enexis Netbeheer B.V. (hierna: Enexis) met ingang van 1 januari 2024 ten hoogste in rekening mag brengen voor het uitvoeren van haar wettelijke taken, zoals genoemd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). Dit zijn onder meer het in werking hebben en onderhouden van de netten, het waarborgen van veilig en betrouwbaar transport van elektriciteit en het verzorgen van aansluitingen.

2. In het tarievenbesluit Enexis elektriciteit 2022 heeft de ACM gewezen op de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ EU) van 2 september 2021[1] over de onafhankelijkheid die een nationale regulerende instantie (hierna: NRI), zoals de ACM, op basis van de Europese Elektriciteitsrichtlijn moet hebben bij de vaststelling van de aansluit- en transporttarieven. Uit deze uitspraak volgt dat de wetgever niet mag voorschrijven hoe een NRI invulling geeft aan deze bevoegdheid. Dit is aan de NRI zelf.[2] De ACM is bij de vaststelling van de tarieven in het tarievenbesluit Enexis elektriciteit 2022 en 2023 inhoudelijk niet afgeweken van de bestaande regelgeving en de reguleringsmethode die zij eerder heeft ontwikkeld en vastgelegd in het methodebesluit en het x-factorbesluit. Voor het tarievenbesluit elektriciteit 2024 ziet de ACM wel aanleiding om in dit verband één wijziging bij het vaststellen van de transporttarieven door te voeren. Deze wijziging ziet op de volumecorrectieregeling.

3. In eerdere tarievenbesluiten heeft de ACM de kosten, die regionale netbeheerders op basis van artikel 29, lid 7 t/m lid 9, van de E-wet maken voor de volumekortingen voor de energie-intensieve industrie in de transporttarieven verdisconteerd. Dit is de zogeheten volumecorrectieregeling (hierna: VCR). Uit de in het vorige randnummer genoemde uitspraak van het HvJ EU bleek dat de wetgever deze kortingsregeling niet had mogen vastleggen in de wet, omdat het aan de ACM is om tot een kostenverdeling van netkosten te komen. De ACM is daarom in 2022 een onderzoek gestart naar de vraag of (een variant op) de VCR noodzakelijk en proportioneel is. Uit het onderzoek volgt dat de VCR niet gerechtvaardigd is. Daarom laat de ACM de VCR per 1 januari 2024 buiten toepassing bij het vaststellen van de transporttarieven van de regionale netbeheerders.[3]

4. Daarnaast heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) op 4 juli 2023 het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026 vernietigd en daarbij bepaald dat de ACM een nieuw methodebesluit moet nemen met inachtneming van de uitspraak van het CBb. Het CBb heeft hiervoor een termijn gesteld van zes maanden.[4] Deze termijn is ten tijde van het nemen van dit tarievenbesluit nog niet geëindigd en de ACM heeft nog geen nieuw methodebesluit genomen. Daarom stelt de ACM de toegestane inkomsten voor de regionale netbeheerders elektriciteit in 2024 vooralsnog vast op basis van het vernietigde methodebesluit en de op basis daarvan vastgestelde doelmatigheidskorting. Na het nemen van het herstelmethodebesluit zal de ACM voor de jaren 2022, 2023 en 2024 het verschil tussen de inkomsten op basis van het herstelmethodebesluit en de inkomsten op basis van het vernietigde methodebesluit berekenen. De ACM calculeert deze inkomstenverschillen in principe zo veel mogelijk in één keer in het eerstvolgende tarievenbesluit (in dit geval 2025) na, op grond van artikel 41c, vijfde lid, van de E-wet. De ACM verwacht echter dat deze inkomstenverschillen tot een omvangrijke nacalculatie zullen leiden, en acht het in het kader van tariefstabiliteit onwenselijk dat deze nacalculatie in één tarievenjaar wordt verrekend. Vooruitlopend op het nog vast te stellen herstelmethodebesluit neemt de ACM daarom een voorschot op een gedeelte van de geschatte omvang van deze nacalculatie in de tarieven voor 2024 op. De ACM is voornemens om het resterende deel van de dan definitieve omvang van de nacalculatie in de tarieven van de resterende jaren van het huidige methodebesluit verwerken, zijnde de jaren 2025 en 2026. In paragraaf 4.2 worden deze keuzes nader toegelicht.

[1] HvJ EU 2 september 2021, ECLI:EU:C: 2021:662.
[2] Zie: 'Uitspraak Europees hof heeft gevolgen voor energietaken van de ACM', gepubliceerd op 29 november 2021, acm.nl.
[3] Zie: '*Uitkomsten onderzoek volumecorrectieregeling*', gepubliceerd op 24 mei 2023, acm.nl en de hierbij gepubliceerde brief van 23 mei 2023 met kenmerk: ACM/UIT/595315 en zaaknummer: ACM/22176878.
[4] CBb 4 juli 2023, ECLI:NL:CBB:2023:321.

5. Net als in 2023, kenmerken de tarieven voor 2024 zich door de doorwerking van de hoge energieprijzen in 2022 en 2023. De uitzonderlijke stijging van de energieprijzen was niet te voorzien bij het vaststellen van de schattingen in het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026. Gezien de extreme marktomstandigheden en het effect van deze marktomstandigheden op de financiële posities van de regionale netbeheerders heeft de ACM besloten om in de tarieven 2024 een voorschot op de oplopende kosten voor de inkoop van netverliezen in 2024 op te nemen. In paragraaf 4.2 wordt deze keuze nader toegelicht.

6. De ACM maakt vanaf de tarieven 2024 een verfijndere uitsplitsing bij de vaststelling van tarieven voor het transportdomein en het aansluitdomein. De E-wet en de Tarievencode elektriciteit (hierna: TCE) schrijven voor dat de kosten horende bij het transportdomein in de transporttarieven ter vergoeding moeten komen, en dat de kosten horende bij het aansluitdomein in de aansluittarieven ter vergoeding moeten komen.[5] Voorheen hanteerde de ACM de aanname dat transportkosten en aansluitkosten in ongeveer dezelfde mate ontwikkelen en dat de tariefbeoordeling voldoende ruimte aan de regionale netbeheerders biedt om eventuele verschillen in kostenontwikkelingen tussen de domeinen in de tarieven te verwerken. In de afgelopen jaren zijn de kosten die enkel op de transportdienst zien echter onevenredig gestegen ten opzichte van de kosten voor de aansluitdienst, met name door de inkoopkosten voor transport en netverliezen.

7. De ACM is daarom van mening dat de bestaande tariefbeoordeling onvoldoende ruimte biedt om de tarieven 2024 zo vast te stellen dat er een juiste tariefverdeling tussen de transportdienst en de aansluitdienst bestaat. Vanaf de tarieven 2024 zal de ACM daarom voor het transportdomein en voor het aansluitdomein afzonderlijk toegestane inkomsten vaststellen. De regionale netbeheerders dienen hun tarievenvoorstel zo in te richten dat de verwachte tariefinkomsten voor zowel het transportdomein als het aansluitdomein niet hoger zijn dan de toegestane inkomsten voor het desbetreffende domein. Indien de regionale netbeheerders hier vanaf willen wijken kunnen zij hiervoor een kostenonderbouwing aanleveren aan de ACM. In paragraaf 5.1 wordt deze werkwijze in meer detail omschreven.

8. In dit besluit licht de ACM eerst de achtergrond en systematiek van de tariefregulering toe (hoofdstuk 2), gevolgd door een beschrijving van de procedure voor de totstandkoming van dit besluit (hoofdstuk 3) en de totstandkoming van de tarieven (hoofdstuk 4). Vervolgens beoordeelt de ACM het tarievenvoorstel van de regionale netbeheerders (hoofdstuk 5). Daarna stelt de ACM de tarieven vast in het dictum (hoofdstuk 6). Dit besluit bevat daarnaast drie bijlagen. Bijlage 1 betreft de rekenmodule waarmee de toegestane inkomsten voor het jaar 2024 worden berekend. In bijlage 2 zijn de tarieven voor het jaar 2024 opgenomen. Beide bijlagen zijn Excelbestanden die de ACM publiceert op www.acm.nl. Bijlage 3 bevat de relevante wettelijke bepalingen. De bijlagen van dit besluit vormen een integraal onderdeel van dit besluit.

[5] De basis voor de onderverdeling volgt uit het kostenveroorzakingsbeginsel (artikel 41b, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de E-wet). Het kostenveroorzakingsbeginsel is verder uitgewerkt in de E-wet en de TCE. Zie artikel 2.1.2. van de TCE jo. artikel 28 van de E-wet, artikel 2.2.1. van de TCE en artikel 3.2.1. TCE.

2. Achtergrond en systematiek

2.1. Achtergrond

9. Elektriciteit wordt getransporteerd via elektriciteitsnetten. De regionale netbeheerder voert wettelijke taken uit voor het door hem beheerde net. Het gaat het om de taken zoals neergelegd in artikel 16, eerste lid, met uitzondering van onderdeel p, van de E-wet. Enexis voert deze taken uit op een regionaal elektriciteitsnet. Deze regionale netbeheerder heeft een wettelijk monopolie. Om ervoor te zorgen dat de afnemer niet te veel betaalt, stelt de ACM de tarieven vast die Enexis ten hoogste in rekening mag brengen voor de hierboven genoemde wettelijke taken (hierna gezamenlijk: aansluit- en transporttarieven). Met dit besluit stelt de ACM de aansluit- en transporttarieven vast voor Enexis voor het jaar 2024.

2.2. Systematiek

10. De aansluit- en transporttarieven komen als volgt tot stand. Allereerst stelt de ACM de methode van regulering voor de regionale netbeheerders vast in een methodebesluit. De ACM heeft de methode van regulering voor de periode 2022-2026 voor de regionale netbeheerders elektriciteit vastgesteld in het besluit van 16 september 2021.[6] Met de methode van regulering beoogt de ACM de doelmatigheid van de bedrijfsvoering en de doelmatige kwaliteit van de uitvoering van deze taken te bevorderen (artikel 41, eerste lid, van de E-wet). De ACM stelt de verwachte efficiënte kosten inclusief een redelijk rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, vast. Daarbij is het van belang dat een regionale netbeheerder voldoende ruimte heeft om te investeren in (i) doelmatige transportkwaliteit, (ii) voorzieningszekerheid en (iii) duurzaamheid.[7]

11. Op basis van het methodebesluit worden de x-factor, q-factor en rekenvolumina vastgesteld. Dit gebeurt voor iedere regionale netbeheerder afzonderlijk. Voor Enexis zijn de x-factor, q-factor en rekenvolumina voor de reguleringsperiode 2022-2026 vastgesteld bij besluit van 16 september 2021 (hierna: het x-factorbesluit).[8]

12. Om de tarieven vast te stellen, berekent de ACM eerst de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties. Deze worden berekend met de formule uit artikel 41b, eerste lid onderdeel d, van de E-wet en de relevante toevoegingen als bedoeld in artikel 41b, eerste en tweede lid, van de E-wet. Vervolgens bepaalt de ACM welke tariefcorrecties hierop moeten worden aangebracht om zo tot de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te komen.

13. De totale inkomsten inclusief tariefcorrecties zijn de inkomsten die de regionale netbeheerder op basis van de rekenvolumina maximaal met de transport- en aansluittarieven mag verdienen. De regionale netbeheerder moet op grond van artikel 41b, eerste lid, van de E-wet, een voorstel voor deze tarieven indienen. De ACM beoordeelt dit tarievenvoorstel en stelt vervolgens de tarieven vast.

14. Voor een uitgebreide toelichting van de systematiek en de samenhang tussen de bovengenoemde besluiten verwijst de ACM naar hoofdstuk 3 van het methodebesluit.

[6] Besluit van 16 september 2021, met kenmerk ACM/UIT/556547 en zaaknummer ACM/19/035349. Voorgenoemd methodebesluit is op 4 juli 2023 door het CBb vernietigd (zie: CBb 4 juli 2023, ECLI:NL:CBB:2023:321). In afwachting van een nieuw te nemen methodebesluit, hanteert de ACM de uitgangspunten van het vernietigde methodebesluit en de op basis daarvan vastgestelde doelmatigheidskorting.
[7] Besluit van 16 september 2021, met kenmerk ACM/UIT/556547 en zaaknummer ACM/19/035349, randnummer 50.
[8] Besluit van 16 september 2021, met kenmerk ACM/UIT/561596 en zaaknummer ACM/21/053163.

3. Procedure voor de totstandkoming van dit besluit

15. De regionale netbeheerder dient vóór 1 oktober een tarievenvoorstel aan de ACM te sturen, conform artikel 41b, eerste lid, van de E-wet.

16. Veel van de gegevens die de ACM gebruikt voor het berekenen van de (correcties op de) inkomsten van Enexis komen uit de reguleringsdata die Enexis jaarlijks aan de ACM verstrekt. De ACM heeft de reguleringsdata van het jaar 2022 ontvangen op 7 september 2023. Voor het vaststellen van dit besluit is de ACM onder meer van deze gegevens uitgegaan.

17. Op 21 april 2023 en 2 juni 2023 heeft de ACM de conceptberekeningen voor specifieke nacalculaties aan de regionale netbeheerders toegezonden. De ACM heeft alle regionale netbeheerders in de gelegenheid gesteld om tot en met respectievelijk 3 mei 2023 en 30 juni 2023 te reageren op de conceptberekeningen voor deze specifieke nacalculaties.

18. De ACM heeft op 24 mei 2023 en 30 augustus 2023 informele bijeenkomsten met alle regionale netbeheerders georganiseerd. Tijdens de bijeenkomsten zijn de berekening van de totale inkomsten en de correcties voor het jaar 2024 besproken. Ook is besproken hoe deze inkomsten en correcties verdeeld worden over de transport- en aansluittarieven.

19. De ACM heeft op 12 juli 2023 een concept rekenmodule van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties aan de regionale netbeheerders toegestuurd. Deze module is een Excelbestand waarin voor iedere regionale netbeheerder de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties worden berekend. De ACM heeft alle regionale netbeheerders in de gelegenheid gesteld om tot en met 23 augustus 2023 te reageren op de concept rekenmodule.

20. Op 14 september 2023 heeft de ACM de definitieve rekenmodule aan de regionale netbeheerders gestuurd. Op dezelfde datum heeft de ACM een tarievenmodule aan Enexis gestuurd ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel. De tarievenmodule is een Excelbestand waarin de regionale netbeheerder de voorgestelde tarieven kan invullen. De ACM heeft Enexis verzocht de tarievenmodule in te vullen conform de invulinstructie.

21. Op 28 september 2023 heeft de ACM het eerste tarievenvoorstel van Enexis ontvangen. De ACM heeft het tarievenvoorstel op 6 oktober 2023 gepubliceerd op haar website (www.acm.nl), waarbij bedrijfsvertrouwelijke gegevens onleesbaar zijn gemaakt.

22. De ACM heeft belanghebbenden in de periode van 6 tot en met 20 oktober 2023 in de gelegenheid gesteld een reactie te geven, ten behoeve van de vaststelling van de tarieven. De ACM heeft daarop geen reacties ontvangen.

23. De ACM heeft op 12 oktober 2023 vragen gesteld aan Enexis naar aanleiding van haar tarievenvoorstel. Op 12 oktober 2023 heeft de ACM antwoorden op deze vragen ontvangen.

24. De ACM heeft op 12 oktober 2023 Enexis verzocht een nieuw tarievenvoorstel in te dienen, omdat het tarievenvoorstel niet voldoet aan de hieraan gestelde vereisten. Op 12 oktober 2023 heeft de ACM een herzien voorstel ontvangen dat wel aan de vereisten voldoet.

4. Totstandkoming van de tarieven

25. De tarieven die de ACM vaststelt komen tot stand in vier stappen. De eerste stap betreft de berekening van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.1). De tweede stap omvat de berekening van de hoogte van de tariefcorrecties (paragraaf 4.2). De derde stap betreft de vaststelling van de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties (paragraaf 4.3). De vierde stap beschrijft hoe de volumecorrectieregeling buiten toepassing wordt gelaten (paragraaf 4.4). Ten slotte volgt de beoordeling van de tarievenvoorstellen (hoofdstuk 5). Een cijfermatige uitwerking van de berekening van de totale inkomsten inclusief correcties staat in bijlage 1 van dit besluit. De tarieven zijn te vinden in bijlage 2 van dit besluit.

4.1. Totale inkomsten exclusief tariefcorrecties

26. De totale inkomsten exclusief correcties en de inkoopkosten voor transport van Enexis voor 2023 zijn het startpunt voor de berekening van de inkomsten exclusief correcties voor 2024. Deze inkomsten exclusief tariefcorrecties bestaan uit:
    a. de toepassing van de wettelijke formule (artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet);
    b. de doelmatige kosten en investeringen (artikel 41b, eerste lid, onderdeel e, van de E-wet);
    c. de doelmatige kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen (artikel 41b, eerste lid, onderdeel g, van de E-wet);
    d. een schatting van de inkoopkosten voor transport in het jaar 2024 (artikel 41b, tweede lid, eerste volzin, van de E-wet).

4.1.1. Toepassing van de wettelijke formule

27. De wettelijke formule in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, van de E-wet luidt als volgt:

$$\boldsymbol{TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}}$$

waarbij

TI_t *de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;*

TI_{t-1} *de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t-1 en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;*

cpi *de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;*

x *de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;*

q *de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;*

28. De ACM berekent de totale inkomsten van het voorafgaande jaar in bijlage 1 van dit besluit. Voor de toepassing van de wettelijke formule gaat de ACM uit van de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties en de schatting voor de inkoopkosten voor transport voor het jaar 2023. Uit de berekening volgt dat deze totale inkomsten in 2023 EUR 826.026.975 bedragen. Dit is TI_{t-1} zoals bedoeld in randnummer 27.

29. De ACM baseert zich op de meest recente gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (hierna: CBS) voor de bepaling van de hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex. De hoogte van de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex die de ACM hanteert voor het jaar 2024 bedraagt 3%.

30. De ACM heeft de x-factor en de q-factor voor de periode 2022-2026 vastgesteld in het x-factorbesluit. De x-factor voor Enexis is vastgesteld op 0,80 per jaar. De q-factor is vastgesteld op 0,25 per jaar. Uit toepassing van de wettelijke formule volgt dat de totale inkomsten 2024 EUR 846.264.636 bedragen. Dit is TI_t zoals bedoeld in randnummer 27. Dit bedrag wordt naar verhouding aan de tariefruimte voor zowel de transportdienst als de aansluitdienst toegekend.

4.1.2. Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten

31. De ACM heeft Enexis verzocht de gemaakte doelmatige kosten voor bijzondere investeringen (artikel 41b, eerste lid, onderdeel e, van de E-wet) en de gemaakte doelmatige kosten voor de verwerving van een bestaand net (artikel 41b, eerste lid, onderdeel g, van de E-wet) op te geven. Enexis heeft hiervan geen opgave gedaan.

4.1.3. Schatting inkoopkosten transport 2024

32. De ACM maakt een schatting van de inkoopkosten voor transport die andere netbeheerders bij de regionale netbeheerder in rekening zullen brengen in 2024 (artikel 41b, tweede lid, van de E-wet). De ACM past de wettelijke formule van artikel 41b, eerste lid, van de E-wet niet op deze schatting toe.

33. Voor de reguleringsperiode 2022-2026 heeft de ACM bepaald dat de inkoopkosten voor transport jaarlijks worden geschat en in het tarievenbesluit worden toegevoegd aan de totale inkomsten per regionale netbeheerder.[9] Het grootste deel van de inkoopkosten voor transport komt van de landelijke netbeheerder TenneT. De ACM schat de inkoopkosten voor transport door gebruik te maken van de door TenneT voorgestelde tarieven die bij de ACM bekend zijn ten tijde van het versturen van de rekenmodule ten behoeve van het indienen van het tarievenvoorstel. De ACM schat de inkoopkosten voor transport bij andere regionale netbeheerders op basis van de gerealiseerde inkoopkosten in 2018-2020.

34. Voor de schatting van de inkoopkosten voor transport voor 2024 voor Enexis maakt de ACM gebruik van het concepttarievenvoorstel van TenneT van 13 september 2023.

35. Het doel van de methode voor de reguleringsperiode 2022-2026 is dat de tarieven in het tarievenbesluit van TenneT zo weinig mogelijk afwijken van de tarieven van TenneT waarmee rekening wordt gehouden in de tarievenbesluiten van de regionale netbeheerders, zodat regionale netbeheerders geen hoge inkoopkosten voor hoeven te financieren.

36. De ACM berekent de schatting van de inkoopkosten voor transport 2024 als volgt:
    a. de volumes zoals opgegeven in de reguleringsdata voor de peiljaren (2018-2020) gehanteerd in het methodebesluit worden gemiddeld om tot de geschatte jaarlijkse inkoopvolumina 2022-2026 te komen;[10]
    b. deze volumes worden vermenigvuldigd met de bijbehorende tarieven uit het concepttarievenvoorstel van TenneT voor 2024, wat resulteert in de totale schatting van inkoopkosten bij TenneT;[11]

[9] Besluit van 16 september 2021, met kenmerk ACM/UIT/556547 en zaaknummer ACM/19/035349, randnummers 394 – 400.
[10] Dit is nodig omdat er in de x-factorberekening wordt gerekend met de totale kosten. De volumes voor inkoop zijn daarin niet gespecificeerd, maar liggen daar wel aan ten grondslag.
[11] Hierop wordt geen aanpassing gedaan ten behoeve van het prijspeil omdat het een inschatting betreft voor 2023 op basis van informatie over 2023.

c. Daarnaast maakt de ACM een schatting van de inkoopkosten bij andere netbeheerders en de periodieke aansluitvergoeding op basis van de gemiddelde inkoopkosten respectievelijk aansluitvergoeding in de jaren 2018, 2019 en 2020.
d. Het optellen van b. en c. resulteert per regionale netbeheerder in de totale schatting inkoopkosten voor transport voor 2024 en wordt opgeteld bij de TI 2024.

37. De geschatte inkoopkosten in het jaar 2024 voor Enexis bedragen EUR 793.835.762. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

38. De nacalculatie inkoopkosten voor transport op basis van de gerealiseerde cijfers blijft noodzakelijk. Het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde kosten wordt volledig meegenomen in de tarieven in een volgend jaar (artikel 41b, tweede lid, van de E-wet).

4.1.4. Conclusie

39. Uit de toepassing van de wettelijke formule volgt daarmee dat de totale inkomsten voor Enexis inclusief de geschatte inkoopkosten voor transport en exclusief tariefcorrecties EUR 1.640.100.398 bedragen voor het jaar 2024.

4.2. Tariefcorrecties

40. De ACM kan de tarieven die in het jaar 2024 zullen gelden corrigeren (artikel 41c, tweede lid, van de E-wet). Dit doet de ACM door de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties te berekenen. Hiertoe berekent de ACM in deze paragraaf de som van de tariefcorrecties. Deze som voegt de ACM toe aan de totale inkomsten exclusief tariefcorrecties.

41. De volgende correcties zijn voor dit tarievenbesluit van belang:
    a. Correctie voor lokale heffingen 2022;
    b. Nacalculatie netverliezen elektriciteit 2022;
    c. Voorschot netverliezen elektriciteit 2024;
    d. Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen;
    e. Nacalculatie invoeding;
    f. Voorschot op herstelmethodebesluit elektriciteit 2022-2026.

42. De ACM past voor dit tarievenbesluit daarnaast de volgende specifieke tariefcorrectie toe (artikel 41b, tweede lid, van de E-wet):
    a. Correctie inkoopkosten transport 2022.

43. De ACM zal met tariefcorrecties kosten of opbrengsten uit 2024 of uit eerdere jaren vergoeden in de tarieven van het jaar 2024.

44. Als de ACM inkomsten in het jaar t corrigeert voor kosten of opbrengsten uit eerdere jaren, dan houdt de ACM daarbij rekening met de financieringslasten of -baten als gevolg van dit tijdsverschil door middel van toepassing van een heffingsrente. Vanaf het tarievenbesluit 2022 hanteert de ACM de wettelijke rente voor niet-handelstransacties[12] (hierna: wettelijke rente) als heffingsrente.

45. Het uitgangspunt bij het toepassen van de wettelijke rente is dat over het totale bedrag rente wordt berekend vanaf 1 juli van het jaar waarop het tekort of overschot betrekking heeft tot 1 juli 2024. Bij het vaststellen van het tarievenbesluit 2024 is de wettelijke rente voor de eerste helft van het jaar 2024 nog niet bekend. De ACM maakt daarom een schatting van deze wettelijke rente. In voorgaande tarievenbesluiten

[12] Hierbij doelt de ACM op de wettelijke rente, bedoeld in artikel 119 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek.

heeft de ACM de laatst bekende waarde van de wettelijke rente als schatting gehanteerd. Vanwege de toegenomen volatiliteit van de wettelijke rente schat de ACM deze parameter vanaf de tarieven 2024 op een andere manier.[13]

46. Voor de alternatieve schattingsmethode volgt de ACM de berekeningswijze die de Minister voor Rechtsbescherming aanhoudt bij vaststelling van de wettelijke rente.[14] Deze berekeningswijze gaat voor de wettelijke rente in het eerste half jaar van jaar t uit van de basisherfinancieringsrente van de ECB (hierna: ECB rente) geldend eind oktober in jaar t-1. Deze rentevoet wordt vermeerderd met 2,25 procentpunt en afgerond naar hele procenten om tot de wettelijke rente te komen. Ten tijde van het versturen van het informatieverzoek voor het tarievenbesluit 2024 is de ECB rentestand van eind oktober 2023 nog niet bekend. De ACM gaat daarom uit van de meest recente rentestand met peildatum 31 augustus 2023. De stand van de ECB rente op 31 augustus 2023 is 4,25%. Op basis van de berekeningswijze van de wettelijke rente schat de ACM de wettelijke rente voor het eerste half jaar van 2024 op 7%.

47. In de berekening voor de totale inkomsten elektriciteit 2024 zijn de nacalculaties in principe naar rato verdeeld over de richtbedragen van de transport- en aansluitdienst. Bepaalde nacalculaties worden echter specifiek aan de tariefruimte van één van de diensten toebedeeld. De toewijzing wordt per nacalculatie beschreven in de volgende paragrafen.

4.2.1. Correctie voor lokale heffingen 2022

48. De lokale heffingen betreffen een zogenaamd Objectiveerbaar Regionaal Verschil (ORV). In het gewijzigd methodebesluit voor de regionale netbeheerders elektriciteit voor de reguleringsperiode 2017-2021 heeft de ACM aangegeven dat zij de verschillen tussen schattingen en realisaties van de kosten voor lokale heffingen zal nacalculeren.[15] Per 1 januari 2022 mogen gemeenten geen lokale heffingen meer in rekening brengen bij regionale netbeheerders.[16] Er vinden nog wel naheffingen plaats die op jaren vóór 2022 zien. De ACM beschikt over de werkelijke kostengegevens van het jaar 2022. Omdat er geen schatting is opgenomen voor de lokale heffingen in het methodebesluit 2022 – 2026 worden deze werkelijke kosten nagecalculeerd. Na toepassing van de wettelijke rente telt de ACM het bedrag op bij de totale inkomsten voor het jaar 2024.

49. Voor Enexis resulteert dit in een correctie van EUR 3.174.421, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.2. Correctie inkoopkosten transport 2022

50. De ACM calculeert de inkoopkosten voor transport voor 2022 na. Voor de totstandkoming van deze nacalculatie worden de gegevens uit het tarievenbesluit Enexis elektriciteit 2022 gebruikt.[17] De nacalculatie wordt als volgt bepaald.

51. Allereerst wordt berekend welke vergoeding de regionale netbeheerders door de reguleringssystematiek al eerder via de tarieven hebben ontvangen voor de inkoopkosten voor transport in het jaar 2022. Dit volgt uit de schatting van de inkoopkosten voor transport 2022 in het tarievenbesluit Enexis elektriciteit 2022,

[13] Van januari 2015 tot en met december 2022 stond de wettelijke rente op 2%. In 2023 was de wettelijke rente volatieler. In het eerste half jaar van 2023 staat de wettelijke rente op 4%. In het tweede half jaar van 2023 staat de wettelijke rente op 6%.
[14] Zie ook de nota van toelichting bij het meest recente wijzigingsbesluit van de wettelijke rente. Besluit van 29 juni 2023, *Stb.* 2023, 235, gepubliceerd op 30 juni 2023.
[15] Besluit van de ACM van 25 januari 2019, met kenmerk ACM/UIT/505473 en zaaknummer ACM/18/033725.
[16] Sinds 1 juli 2017 mogen gemeenten geen precariobelasting meer heffen over netwerken die nutsbedrijven in, op of boven gemeentegrond exploiteren. Een uitzondering geldt voor gemeenten die op 10 februari 2016 in hun belastingverordening een tarief hadden voor nutsnetwerken. Deze gemeenten mogen uiterlijk tot 1 januari 2022 nog precariobelasting heffen naar maximaal het tarief dat op 10 februari 2016 gold. Wet van 22 maart 2017, *Stb.* 2017, 157, uitgegeven op 12 april 2017.
[17] Besluit van 30 november 2021, met kenmerk ACM/UIT/565545 en zaaknummer ACM/21/050910.

waarbij rekening wordt gehouden met volumeveranderingen. De volumeverandering is het verschil tussen enerzijds de geschatte rekenvolumes voor het jaar 2022 en anderzijds de gerealiseerde volumes over 2022. In beide gevallen wordt het volumeniveau vertaald naar de samengestelde output van de transportdienst.

52. Vervolgens wordt op grond van de reguleringsdata 2022 bepaald wat de hoogte van de daadwerkelijke inkoopkosten voor transport voor het jaar 2022 zijn. Het verschil tussen de al vergoede inkoopkosten en de werkelijke inkoopkosten over het jaar 2022 is het na te calculeren bedrag. Voor Enexis resulteert dit in een correctie van EUR -13.169.626, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.3. Nacalculatie netverliezen elektriciteit 2022

53. In 2022 zijn de elektriciteitsprijzen sterk toegenomen. Door deze hoge elektriciteitsprijzen is het voor de regionale netbeheerders duurder geworden om elektriciteit voor netverliezen in te kopen.[18] In het methodebesluit regionaal netbeheer elektriciteit 2022-2026 is bij het vaststellen van de totale toegestane inkomsten van de sector rekening gehouden met een significant lager kostenniveau voor netverliezen dan de daadwerkelijke kosten. Als gevolg daarvan worden de kosten voor het inkopen van netverliezen elektriciteit in 2022 niet volledig gedekt via de totale inkomsten.

54. De ACM heeft de bevoegdheid om de tarieven te corrigeren, als de geschatte kosten in het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026 afwijken van de daadwerkelijke kosten die de regionale netbeheerders in 2022 maken.[19] De ACM dient op basis van jurisprudentie wel prudent om te gaan met het inzetten van deze nacalculatiebevoegdheid.[20]

55. In het methodebesluit voor de regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026 is geen voornemen opgenomen tot nacalculatie voor de inkoopkosten van netverliezen uit 2022. Gezien de extreme marktomstandigheden en het effect van deze marktomstandigheden op de financiële posities van de regionale netbeheerders heeft de ACM echter besloten over te gaan tot nacalculatie van deze kosten.[21] Deze kosten worden verwerkt in de tarieven voor 2024.

56. De ACM heeft bij de invulling van de nacalculatie de keuze om wel of niet te kijken naar onderlinge kostenefficiëntie tussen regionale netbeheerders. Het niet betrekken van onderlinge efficiëntie houdt in dat de werkelijke kosten per individuele regionale netbeheerder worden nagecalculeerd. Het wel betrekken van onderlinge efficiëntie betekent dat per individuele regionale netbeheerder de sectorgemiddelde kosten worden nagecalculeerd.

57. Gelet op de extreme, onverwachte marktomstandigheden als gevolg van de energiecrisis is de ACM van mening dat het niet redelijk is om de invulling van de nacalculatie van de inkoopkosten van netverliezen volledig op basis van onderlinge efficiëntieverschillen te baseren, maar dat het ook niet redelijk is om dit helemaal buiten beschouwing te laten. De ACM concludeert namelijk dat regionale netbeheerders wel enige invloed hebben gehad op de inkoopkosten van netverliezen 2022. De regionale netbeheerders hebben invloed op de kosten uit kunnen oefenen door de volumes netverliezen te verminderen en door de inkoopprijs te controleren met de gekozen inkoopstrategie. Anderzijds zijn de stijgingen van de inkoopprijzen in 2022 voor het grootste deel gevolg het van de energiecrisis. De ACM concludeert daarmee dat de kosten voor netverliezen in 2022 voor het grootste deel niet binnen de invloed van de regionale

[18] Regionale netbeheerders zijn verplicht om netverliezen in te kopen op grond van artikel 16, eerste lid, onderdeel b en artikel 41, eerste lid van de E-wet.
[19] Op basis van artikel 41c, tweede lid, aanhef en onderdeel c, van de E-wet.
[20] Zie ook: het Methodebesluit transporttaken TenneT 2017-2021, randnummer 300 e.v. Het Methodebesluit netbeheerder van het net op zee TenneT 2017-2021, randnummer 203 e.v. Het Methodebesluit GTS 2017-2021, randnummer 283 e.v. CBB 24 juli 2018, ECLI:NL:CBB:2018:347, ov. 7.5.1.
[21] Zie: 'ACM houdt bij vaststelling tarieven 2023 rekening met hogere kosten voor netverliezen als gevolg van hoge energieprijzen', gepubliceerd op 29 juli 2022, acm.nl.

netbeheerders valt. Dit pleit ervoor dat onderlinge efficiëntieverschillen voor het grootste gedeelde van de nacalculatie niet worden meegenomen.

58. Op basis van bovenstaande overwegingen, acht de ACM een verdeling van de nacalculatie voor netverliezen van 25% op basis van onderlinge efficiëntieverschillen en de resterende 75% van de nacalculatie op werkelijke kosten evenredig. De exacte berekeningsmethode van de nacalculatie volgt hieronder.

59. Als eerste wordt berekend welke kosten voor netverliezen in aanmerking komen voor nacalculatie. Dit zijn de kosten die regionale netbeheerders nog niet vergoed hebben gekregen via de methodebesluiten 2022-2026. Deze kosten worden per regionale netbeheerder als volgt berekend:
    a. Eerst wordt het gemiddelde van de sectorkosten minus de sectoropbrengsten over de peiljaren (2018-2020) genomen, en naar het prijspeil en efficiëntieniveau van 2021 gebracht. Dit staat gelijk aan de sectorvergoeding voor netverliezen in de begininkomsten 2021;
    b. Deze sectorvergoeding wordt op basis van de samengestelde output verdeeld over de regionale netbeheerders om tot de individuele vergoeding voor netverliezen in de begininkomsten 2021 te komen;
    c. Deze individuele vergoeding per regionale netbeheerder wordt via de wettelijke formule naar prijspeil en efficiëntieniveau 2022 gebracht. Dit staat gelijk aan de vergoeding die de regionale netbeheerder al heeft ontvangen ter dekking van de kosten voor netverliezen in 2022;
    d. Per regionale netbeheerder staan de ongedekte kosten voor netverliezen gelijk aan het verschil tussen deze bestaande vergoeding en de werkelijke kosten voor netverliezen in 2022, gecorrigeerd voor eventuele opbrengsten voor netverliezen. Dit zijn de kosten die in aanmerking komen voor nacalculatie.

60. De nacalculatie wordt voor 75% berekend op basis van werkelijke kosten. Het nacalculatiebedrag dat hieruit volgt staat per regionale netbeheerder gelijk aan zijn ongedekte kosten vermenigvuldigd met 75%.

61. De nacalculatie wordt voor 25% berekend op basis van de sectorgemiddelde kosten. De sectorgemiddelde kosten staan gelijk aan de ongedekte sectorkosten gedeeld door de samengestelde output van de sector. Per regionale netbeheerder worden deze sectorgemiddelde kosten vermenigvuldigd met zijn samengestelde output. Het bedrag dat hieruit volgt wordt met 25% vermenigvuldigd om tot het nacalculatiedeel op basis van sectorgemiddelde te komen.

62. Het bruto nacalculatiebedrag per regionale netbeheerder, vóór verrekening met het voorschot dat in de totale inkomsten 2023 is verwerkt, staat gelijk aan de som van het nacalculatiebedrag op basis van werkelijke kosten en het nacalculatiebedrag op basis van sectorgemiddelde kosten. Voor Enexis resulteert dit in een bruto nacalculatie van EUR 30.437.957.

63. De regionale netbeheerders hebben in de tarieven 2023 een voorschot op de nacalculatie voor netverliezen in 2022 ontvangen. Om tot het netto nacalculatiebedrag voor netverliezen in 2022 te komen wordt dit voorschot afgetrokken van het bruto nacalculatiebedrag. Hiervoor moet het bruto nacalculatiebedrag eerst met de wettelijke rente van prijspeil 2022 naar prijspeil 2023 worden gebracht, het jaar waarin het voorschot ter vergoeding is gekomen. Het verschil tussen het bruto nacalculatiebedrag in prijspeil 2023 en het reeds ontvangen voorschot staat gelijk aan het netto nacalculatiebedrag. Dit bedrag wordt met de wettelijke rente naar 2024 gebracht, resulterend in een nacalculatie van EUR 7.192.488. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

64. De vergoeding die regionale netbeheerders reeds hebben ontvangen middels het voorschot staat niet gelijk aan het voorschotbedrag dat is opgenomen in de totale inkomsten 2023. Bij het bepalen van de vergoeding die de regionale netbeheerders al hebben ontvangen moet namelijk rekening worden gehouden met volumeveranderingen. De volumeverandering is het verschil tussen enerzijds de geschatte rekenvolumes voor het jaar 2023 en anderzijds de gerealiseerde volumes over 2023. De gerealiseerde volumes over 2023

zullen echter pas bekend zijn nadat het tarievenbesluit 2023 is genomen. De ACM zal hier in het eerstvolgende tarievenjaar voor corrigeren wanneer de gerealiseerde volumes over 2023 bekend zijn.

4.2.4. Voorschot netverliezen elektriciteit 2024

65. De ACM besluit ook om een deel van de verwachte ongedekte kosten voor netverliezen in het jaar 2024 al in de tarieven voor 2024 te verwerken. Dit doet de ACM via een voorschot op deze nacalculatie.

66. De ACM motiveert deze keuze als volgt. Gegeven de uitzonderlijke situatie kan niet van de regionale netbeheerders worden verwacht dat zij de hoge kosten die niet gedekt worden via de door de ACM vastgestelde vergoeding voor de inkoop van netverliezen volledig voorfinancieren. Als door de ACM in de huidige situatie geen maatregelen worden genomen is de ACM van oordeel dat deze uitzonderlijke situatie de financiële posities van de regionale netbeheerders kan aantasten. Dat kan ertoe leiden dat de regionale netbeheerders bemoeilijkt worden om de benodigde investeringen te doen. Dit is onwenselijk mede gezien de opgave waar de regionale netbeheerders voor staan met betrekking tot de energietransitie. Daarnaast heeft een voorschot op de nacalculatie van de kosten voor de inkoop van netverliezen ook een balancerend effect op de energierekening van afnemers aangezien het voorschot de oplopende kosten voor de inkoop van netverliezen over meerdere jaren verspreid.

67. De ACM stelt het voorschot op de nacalculatie voor netverliezen elektriciteit in 2024 per regionale netbeheerder vast op basis van de kosten die de betreffende regionale netbeheerder verwacht te maken in 2024. Het voorschotbedrag voor netverliezen in 2024 staat gelijk aan 50% van het verschil tussen de kostenschatting van Enexis en de bestaande vergoeding voor netverliezen in de totale inkomsten voor 2024.

68. Voor Enexis resulteert dit in een nacalculatie van EUR 29.386.524. Hierbij wordt er rekening gehouden met het feit dat de kosten die in de tarieven voor het jaar 2024 zijn vergoed niet opnieuw worden vergoed bij het vaststellen van de definitieve nacalculatie in het jaar 2026. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.5. Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen

69. In de reguleringsperiode 2022 – 2026 calculeert de ACM de risicovrije rente en de rentevoet voor vreemd vermogen in de *Weighted Average Cost of Capital* (hierna: WACC) na.[22] De ACM acht de verschillen die kunnen ontstaan tussen de schatting en de realisatie te groot om deze rentes niet te corrigeren. Daarbij komt dat kleine verschillen in de rente al een grote impact kunnen hebben op de tarieven vanwege de omvang van de gestandaardiseerde activa waarde (hierna: GAW).

70. De ACM berekent de nacalculatie als volgt. Eerst berekent de ACM op basis van de nagecalculeerde risicovrije rente en de nagecalculeerde rente voor de kostenvoet vreemd vermogen de WACC opnieuw (hierna: de herrekende WACC). Daarna wordt jaarlijks op sectorniveau het absolute verschil berekent tussen de geschatte vermogenskosten en de vermogenskosten op basis van de herrekende WACC voor het desbetreffende jaar. De ACM doet dit door rekening te houden met het lineaire verloop van de totale efficiënte kosten in het begin inkomstenjaar naar het eind inkomstenjaar (en dus niet met de WACC zoals deze is vastgesteld voor de tussenliggende jaren). Op deze manier ziet de correctie telkens op één jaar en is er geen sprake van een herverdeling van inkomsten over tijd.

71. Voor de totstandkoming van de herrekende WACC neemt de ACM de sectorgemiddelde GAW 2018-2020 in efficiëntieniveau en prijspeil 2021 uit het x-factorbestand als uitgangspunt. De sectorgemiddelde GAW wordt eerst naar efficiëntieniveau en prijspeil 2022 gebracht. Vervolgens worden de vermogenskosten

[22] Zie: Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026, randnummers 387-394.

tweemaal berekend door deze GAW te vermenigvuldigen met 1) de WACC die is af te leiden uit de x-factorberekening, en 2) de herrekende WACC. Het verschil tussen de twee vermogenskosten vormt het nacalculatiebedrag voor de sector. Dit bedrag wordt vervolgens op basis van de samengestelde output aan de individuele regionale netbeheerders toebedeeld. Voor Enexis resulteert dit in een nacalculatie van EUR 44.723.727, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt naar verhouding aan zowel de tariefruimte voor de transportdienst als voor de aansluitdienst toegekend.

4.2.6. Nacalculatie invoeding

72. De ACM heeft in het methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022 – 2026 aangekondigd dat volumes voor invoeding voor elektriciteit nagecalculeerd zullen worden in het tarievenbesluit 2024.[23] De ACM doet dit omdat zij verwacht dat de invoedingsvolumes deze reguleringsperiode in verhouding sterker stijgen dan de afnamevolumes. Daardoor bestaat er een risico op onderdekking van de efficiënte kosten die de regionale netbeheerder maakt voor het faciliteren van invoeding.

73. De nacalculatie invoeding is als volgt ingericht.
    a. De ACM berekent de verandering van invoedingssaldo's in 2022 ten opzichte van de rekenvolumes.
    b. De ACM berekent vervolgens de 'rolling forward' wegingsfactoren voor invoeding, die in feite een invoedingstarief representeren. De 'rolling forward' wegingsfactoren worden berekend op het tabblad 'Wegingsfactoren' en zijn een actualisatie van de wegingsfactoren in het methodebesluit.[24] Hierbij wordt gebruik gemaakt van de tarieven en de volumes van 2022. Het product van de verandering van invoedingssaldo's en de bijbehorende 'rolling forward' wegingsfactoren geeft het bruto nacalculatiebedrag.
    c. In de reguleringsmethode zit echter al een vergoeding voor invoeding verwerkt in de afnametarieven.[25] Als de afnamevolumes zijn gestegen/gedaald, hebben regionale netbeheerders dus ook een hogere/lagere vergoeding voor invoeding gekregen dan in het methodebesluit is berekend. De ACM berekent de verandering van deze vergoeding als gevolg van een ontwikkeling in afnamevolumes.
    d. Het uiteindelijke nacalculatiebedrag dat de regionale netbeheerder ontvangt volgt door de bestaande vergoeding via de ontwikkeling van afnamevolumes af te trekken van het bruto nacalculatiebedrag.

74. Voor Enexis resulteert dit in een nacalculatie van EUR 34.480.155, na toepassing van de wettelijke rente. Dit bedrag wordt volledig aan de tariefruimte voor de transportdienst toegekend.

4.2.7. Voorschot op herstelmethodebesluit elektriciteit 2022-2026

75. Zoals in de inleiding van dit besluit vermeld, heeft het CBb op 4 juli 2023 het methodebesluit elektriciteit 2022-2026 vernietigd en heeft het CBb de ACM een termijn van zes maanden gegeven om een nieuw methodebesluit te nemen.[26] Deze termijn is ten tijde van het nemen van dit tarievenbesluit nog niet geëindigd en de ACM heeft nog geen nieuw methodebesluit genomen. De ACM stelt daarom de totale inkomsten voor de regionale netbeheerders elektriciteit in 2024 vast op basis van het vernietigde methodebesluit en de op basis daarvan vastgestelde doelmatigheidskorting. De ACM zal op basis van het herstelmethodebesluit de totale inkomsten voor 2022 tot en met 2026 opnieuw vaststellen, en het verschil tussen de inkomsten uit de herstelmethodebesluiten en de inkomsten uit het vernietigde methodebesluit voor de jaren 2022, 2023 en 2024 nacalculeren. De ACM verwacht dat dit tot een omvangrijke nacalculatie

[23] Zie: Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026, randnummers 378-386.
[24] Zie: Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026, randnummers 383-385.
[25] Zie: Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026, randnummer 384.
[26] CBb 4 juli 2023, ECLI:NL:CBB:2023:321.

zal leiden en acht het in het kader van tariefstabiliteit onwenselijk om deze in één keer in het eerstvolgende tarievenjaar, zijnde 2025, te verrekenen. De ACM is daarom voornemens om deze nacalculatie over 2024, 2025 en 2026 te spreiden. De nacalculatie in de tarieven 2024 is een voorschot op de inkomstencorrectie die volgt uit het herstelmethodebesluit.

76. Op basis van de instructies van het CBb voor het nemen van het herstelmethodebesluit verwacht de ACM dat de resulterende inkomstenstijging in 2025 minimaal 2 miljard euro bedraagt voor de gehele sector. Het in één keer verwerken van dit bedrag in de tarieven 2025, zal zeer onwenselijke tariefschommelingen met zich mee brengen. De tarieven zullen in 2025 fors stijgen en daarna weer fors dalen in 2026, wat voor meerdere jaren negatieve gevolgen heeft voor de tariefstabiliteit. Daarnaast betekent dit dat regionale netbeheerders een significant deel van hun inkomsten voor 2022, 2023 en 2024 pas in 2025 vergoed krijgen. De regionale netbeheerders hebben de ACM verzocht om de nacalculatie van de inkomstencorrecties voor 2022, 2023 en 2024 over meerdere jaren te spreiden door een voorschot op te nemen in de tarieven 2024.

77. Het spreiden van de inkomstenstijgingen over meerdere jaren zorgt voor een stabieler tariefverloop. Het herverdelen van een deel van de inkomstenstijging naar 2024 zorgt bovendien dat regionale netbeheerders een lagere voorfinancieringslast hebben. Omwille van deze redenen besluit de ACM om het verzoek van de regionale netbeheerders om een deel van de nacalculatie middels een voorschot in de tarieven 2024 te verrekenen, te honoreren. Aanvullend besluit de ACM om een deel van de nacalculatie uit te stellen naar de tarieven 2026. Op die manier wordt de inkomstenstijging verder uitgespreid, wat de tariefstabiliteit ten goede komt.

78. De ACM stelt het voorschot in de tarieven 2024 gelijk aan 25% van de minimale verwachte inkomstenstijging in 2025. Zoals eerder uitgelegd heeft de ACM ten tijde van het nemen van de tarievenbesluiten 2024 nog geen herstelmethodebesluit genomen en betreft de verwachte inkomstenstijging in 2025 een schatting. Vanwege deze onzekerheid is de ACM prudent in de vormgeving van het voorschot en gaat zij uit van de minimale verwachte inkomstenstijging in 2025. Met een voorschotpercentage van 25% en een minimale verwachte inkomstenstijging van 2 miljard euro komt de ACM uit op een voorschot van 500 miljoen euro voor de gehele sector. Dit bedrag wordt verdeeld over de regionale netbeheerders op basis van de verdeling van samengestelde output uit het vernietigde methodebesluit.

79. Voor Enexis resulteert dit in een nacalculatie van EUR 169.264.933. Dit bedrag wordt naar verhouding aan zowel de tariefruimte voor de transportdienst als voor de aansluitdienst toegekend.

4.2.8. Conclusie

80. Gelet op het bovenstaande komt de ACM op een totaal bedrag van plus EUR 275.052.621 aan correcties voor het jaar 2024 voor Enexis.

4.3. Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties

81. In paragraaf 4.1.4. is uitgewerkt dat de totale inkomsten inclusief de geschatte inkoopkosten voor transport en exclusief tariefcorrecties EUR 1.640.100.398 bedragen voor het jaar 2024. In paragraaf 4.2.8. is berekend dat de tariefcorrecties EUR 275.052.621 bedragen voor het jaar 2024. Opgeteld vormen deze de totale inkomsten inclusief tariefcorrecties, te weten EUR 1.915.153.019. Dit is het bedrag dat Enexis in 2024 maximaal mag ontvangen. De onderstaande tabel bevat een samenvatting van de inkomsten en correcties. In bijlage 1 wordt de opbouw van deze inkomsten weergegeven.

Paragraaf	Omschrijving	Bedrag
4.1.1.	Toepassing van de wettelijke formule	846.264.636
4.1.2.	Bijzondere investeringen en de verwerving van bestaande netten	0
4.1.3.	Toevoeging schatting inkoopkosten transport 2024	793.835.762
4.1.4.	**Totale inkomsten inclusief geschatte inkoopkosten transport en exclusief tariefcorrecties**	**1.640.100.398**

4.2.1.	Correctie voor lokale heffingen 2022	3.174.421
4.2.2.	Correctie inkoopkosten transport 2022	-13.169.626
4.2.3.	Nacalculatie netverliezen elektriciteit 2022	7.192.488
4.2.4.	Voorschot netverliezen elektriciteit 2024	29.386.524
4.2.5.	Nacalculatie risicovrije rente en de rente voor de kostenvoet vreemd vermogen	44.723.727
4.2.6.	Nacalculatie invoeding	34.480.155
4.2.7.	Voorschot op herstelmethodebesluit elektriciteit 2022-2026	169.264.933
4.2.8.	**Conclusie**	**275.052.621**

4.3.	**Totale inkomsten inclusief tariefcorrecties 2024**	**1.915.153.019**

4.4. Buiten toepassing laten volumecorrectieregeling

82. In artikel 29, zevende lid, van de E-wet staat dat netbeheerders een korting op de volumes toepassen voor grootverbruikers met een vlak profiel. Deze korting wordt de ‘volumecorrectieregeling’ (hierna: VCR) genoemd. De wetgever heeft de VCR in de Elektriciteitswet 1998 opgenomen nadat aan Nederland grenzende lidstaten vergelijkbare regelingen instelden. De regeling werd inhoudelijk gemotiveerd door te veronderstellen dat verbruikers die constant een grote hoeveelheid elektriciteit afnemen relatief minder kosten veroorzaken dan verbruikers die veel pieken in de afname veroorzaken..

83. Uit de uitspraak van het HvJ EU over de bevoegdheden van de toezichthouder volgt dat de wetgever deze korting niet had mogen vastleggen in de wet.[27] De ACM is daarna een onderzoek gestart om te beoordelen of de grootverbruikers met een vlak profiel daadwerkelijk minder kosten veroorzaken dan grootverbruikers met een meer fluctuerend profiel. Uit dit onderzoek concludeert de ACM dat er geen kwantitatief bewijs is dat grootverbruikers met een vlak profiel minder kosten veroorzaken en dat een tariefdifferentiatie niet gerechtvaardigd is.[28] De ACM heeft daarom aangekondigd om de VCR per 1 januari 2024 buiten toepassing te laten.

84. Voor de verwerking van het buiten toepassing laten van de VCR kijkt de ACM naar de rekenvolumes die worden gehanteerd in het tarievenbesluit. In voorgaande tarievenbesluiten werd gerekend met de geschatte volumes uit het Methodebesluit regionale netbeheerders elektriciteit 2022-2026. Deze schatting van de rekenvolumes houdt echter rekening met de VCR, waardoor de rekenvolumes lager zijn geschat dan de werkelijke transportvolumes. Doordat de ACM de VCR vanaf het tarievenbesluit 2024 buiten toepassing laat, is deze bijstelling niet meer representatief. De rekenvolumes uit het methodebesluit zijn een onderschatting van de werkelijke situatie zonder VCR. De ACM corrigeert dit door de rekenvolumes opnieuw te schatten. Er wordt daarbij uitgegaan van dezelfde schattingsmethode en peiljaren zoals in het methodebesluit beschreven. Het enige verschil is dat de rekenvolumes niet worden bijgesteld voor de VCR. De nieuwe rekenvolumes die daaruit volgen worden gebruikt voor de verdeling van inkomsten in de tarievenbesluiten 2024-2026. Dit heeft geen effect op de toegestane inkomsten, maar enkel op de hoeveelheid transportvolumes waarover de toegestane inkomsten verdeeld worden. Deze correctie is

[27] HvJ EU 2 september 2021, ECLI:EU:C:2021:662, randnummers 103 t/m 116.
[28] Zie: ‘ACM: in 2024 geen volumekorting meer voor grootverbruikers van elektriciteit’, gepubliceerd op 24 mei 2023, acm.nl.

alleen van toepassing voor de regionale netbeheerders met afnemers die voorheen in aanmerking kwamen voor de VCR.

5. Beoordeling van het tarievenvoorstel

85. In deze paragraaf beschrijft de ACM het proces van de beoordeling van de tarievenvoorstellen van de regionale netbeheerders. De regionale netbeheerders dienen dit beoordelingskader toe te passen op de tarievenvoorstellen die zij indienen. Als het voorstel aan het beoordelingskader voldoet, stelt de ACM de tarieven vast conform het voorstel. Als het voorstel daar niet aan voldoet, zal de ACM de regionale netbeheerder verzoeken een gewijzigd voorstel in te dienen. Als het definitieve voorstel opnieuw niet aan het beoordelingskader voldoet, heeft de ACM de mogelijkheid om zelf de hoogte van de tarieven te bepalen en deze vast te stellen.

5.1. Beoordelingskader

86. De uitgangspunten voor de ACM in de beoordeling van de tarieven zijn de E-wet en de TCE. Daarnaast hanteert de ACM de Richtlijnen Controle Tarieven in haar beoordeling. Deze richtlijnen zien toe op de ontwikkeling van de tarieven voor iedere regionale netbeheerder. De richtlijnen zijn terug te vinden in de op 6 oktober 2023 gepubliceerde tarievenvoorstellen.

87. Zoals benoemd in de inleiding, maakt de ACM vanaf de tarieven 2024 een verfijndere uitsplitsing van de vaststelling van tarieven voor het transportdomein en het aansluitdomein. Aanleiding hiervoor is dat de kostenverhoudingen tussen het transportdomein en het aansluitdomein recent zijn verschoven. Dit is met name het gevolg van de sterk gestegen inkoopkosten voor transport en netverliezen, die uitsluitend aan het transportdomein zijn toe te wijzen. De TCE schrijft voor dat kosten voor het transportdomein volledig vergoed moeten worden via de transporttarieven en dat kosten voor het aansluitdomein volledig vergoed moeten worden via de aansluittarieven.[29] Dit betekent dat de tariefmutaties voor het transport- en aansluitdomein de kostenmutaties voor de domeinen moet reflecteren. De verfijndere uitsplitsing sluit volgens de ACM beter aan bij de TCE.

88. Voorheen hanteerde de ACM de aanname dat transportkosten en aansluitkosten in een vergelijkbare mate stijgen of dalen. Hierbij werd enige ruimte aan de regionale netbeheerders gelaten om voor afzonderlijke tariefcategorieën af te wijken van de voorgeschreven tariefmutatie. De ACM zag deze ruimte als voldoende mogelijkheid voor de regionale netbeheerders om hun tarieven af te stemmen op de kostenverdeling tussen het transportdomein en het aansluitdomein die volgt uit de TCE. Nu de kostenverhoudingen tussen het transport- en aansluitdomein verschuiven is deze aanname niet langer logisch. De ACM constateert dat de bestaande tarievenbeoordeling onvoldoende ruimte biedt om de tariefmutaties voor het transport- en aansluitdomein op de veranderende kostenverhouding tussen de domeinen af te stemmen. De ACM kiest er daarom voor om haar tarievenbeoordeling aan te passen.

89. Voor de nieuwe tarievenbeoordeling stelt de ACM afzonderlijke richtbedragen vast voor het transportdomein en het aansluitdomein. Deze richtbedragen staan gelijk aan de totale inkomsten die behaald mogen worden via de tarieven van het betreffende domein. Regionale netbeheerders dienen hun tarievenvoorstel zo in te richten dat de resulterende verwachte totale inkomsten per domein niet meer dan één procentpunt afwijken van de richtbedragen. Aanvullend stelt de ACM op basis van deze richtbedragen de verwachte tariefmutatie voor de transport- en aansluittarieven vast.

90. De richtbedragen worden vastgesteld door iedere inkomstenpost op grond van de TCE toe te wijzen aan het transportdomein, het aansluitdomein of aan beide domeinen. Iedere inkomstenpost die aan één domein wordt toegewezen wordt volledig aan het richtbedrag van het betreffende domein toegerekend. De inkomstenposten die aan beide domeinen worden toegewezen worden in een vaste verhouding over de richtbedragen van de domeinen verdeeld. De vaste verhouding wordt vastgesteld op basis van de

[29] De basis voor de onderverdeling volgt uit het kostenveroorzakingsbeginsel (artikel 41b, eerste lid, aanhef en onderdeel a, van de E-wet). Het kostenveroorzakingsbeginsel is verder uitgewerkt in de E-wet en de TCE. Zie artikel 2.1.2. van de TCE jo. artikel 28 van de E-wet, artikel 2.2.1. van de TCE en artikel 3.2.1. TCE.

inkomstenverdeling tussen het transportdomein en het aansluitdomein uit het tarievenbesluit van het voorgaande jaar.

91. Voor de tarieven 2024 heeft de ACM ervoor gekozen om de vaste verhouding niet op het tarievenbesluit 2023, maar op het tarievenbesluit 2022 te baseren. De ACM kiest hiervoor omdat de inkomstenverdeling tussen de domeinen in het jaar 2023 minder representatief is door de uitzonderlijke omvang van de inkoopkosten transport en netverliezen. De ACM kiest vervolgens voor het tarievenbesluit 2022 omdat dit de meest actuele en representatieve inkomstenverdeling bevat en het jaar 2022 daarnaast de start van de huidige reguleringsperiode betreft.

92. Vanuit het principe van kostenoriëntatie vereist de ACM dat de tariefmutaties die meer dan vier procentpunt afwijken van de gemiddelde verwachte tariefmutatie door de regionale netbeheerder onderbouwd worden. Deze gemiddelde verwachte tariefmutatie, die per groep van tariefcategorieën kan verschillen, wordt gebaseerd op de toepassing van de x-factor, q-factor en de cumulatieve effecten van correcties op de tarieven van 2024. Uit de kostenonderbouwing moet blijken dat een afwijking van de verwachte tariefmutatie noodzakelijk is om specifiek voor de betreffende afnamecategorie tot een meer kostengeoriënteerd tarief te komen. De ACM verzoekt in ieder geval om een kostenonderbouwing bij afwijkingen van meer dan vier procentpunt (positief of negatief) ten opzichte van de verwachte tariefmutatie.

93. Daarnaast beoordeelt de ACM de voorstellen op de door de regionale netbeheerders voorgestelde deelmarktgrenzen. De ACM toetst of de deelmarktgrenzen voor zowel de transporttarieven als de aansluittarieven in overeenstemming zijn met de TCE. De ACM kijkt verder naar de aanpassingen ten opzichte van de gehanteerde deelmarktgrenzen voor het jaar 2023.

94. Als het voorstel voldoet aan de richtlijnen, stelt de ACM de tarieven vast conform het voorstel. Als het voorstel daar niet aan voldoet, kan de ACM zelf de hoogte van de tarieven bepalen en deze vaststellen. Met inachtneming van voornoemd toetsingskader heeft de ACM de individuele voorstellen getoetst.

5.2. Beoordeling van het voorstel

95. De ACM heeft het eerste voorstel van Enexis van 28 september 2023 beoordeeld. De ACM heeft geconstateerd dat er in het tarievenvoorstel geen opgave is gedaan van de door Enexis gehanteerde deelmarktgrenzen voor de transportdienst. De ACM heeft Enexis verzocht een aangepast tarievenvoorstel in te dienen. Enexis heeft op 12 oktober 2023 een aangepast tarievenvoorstel ingediend.

96. De ACM heeft het aangepaste voorstel van 12 oktober 2023 beoordeeld. Naar de mening van de ACM is dit voorstel in overeenstemming met de vereisten zoals die uit het hiervoor uiteengezette toetsingskader volgen. De ACM heeft de hiermee voorgestelde tarieven verwerkt in het tarievenblad in bijlage 2 van dit besluit.

5.3 Conclusie

97. Gelet op het voorgaande bepaalt de ACM dat de tarieven voor het jaar 2024 zullen worden vastgesteld conform bijlage 2 van dit besluit.

6. Dictum

98. Op grond van artikel 41c, eerste, van de Elektriciteitswet 1998 stelt de Autoriteit Consument en Markt de transport- en aansluittarieven voor het jaar 2024, die Enexis Netbeheer B.V. ten hoogste in rekening mag brengen, vast overeenkomstig bijlage 2a.

99. Bij het vaststellen van de transport- en aansluittarieven heeft de Autoriteit Consument en Markt gebruik gemaakt van de door Enexis Netbeheer B.V. gehanteerde deelmarktgrenzen. In bijlage 2b van dit besluit zijn de deelmarktgrenzen voor Enexis Netbeheer B.V. weergegeven.

100. Van dit besluit zal de Autoriteit Consument en Markt mededeling doen in de Staatscourant. Voorts zal zij dit besluit publiceren op haar website (www.acm.nl) en ter inzage leggen ten kantore van de Autoriteit Consument en Markt. Daarnaast is Enexis Netbeheer B.V. verplicht om een exemplaar ter inzage te leggen in ieder van haar vestigingen.

101. De tarieven treden in werking op 1 januari 2024.

Den Haag,
Datum: 24 november 2023

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

w.g.

dr. B.L.K. Vroomen
Plaatsvervangend Directeur Directie Energie

Tegen dit besluit kan degene, wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na de dag van bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Autoriteit Consument en Markt, Juridische Zaken, Postbus 16326, 2500 BH, Den Haag. In dit bezwaarschrift kan een belanghebbende op basis van artikel 7:1a, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, de Autoriteit Consument en Markt verzoeken in te stemmen met rechtstreeks beroep bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven.

Bijlage 1 – De rekenmodule voor het jaar 2024

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Berekening totale inkomsten 2024 regionaal netbeheer elektriciteit” gepubliceerd met daarin de berekening van de totale inkomsten voor het jaar 2024. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage van dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 2 – De tarieven voor het jaar 2024

De ACM heeft op haar website (www.acm.nl) het Excelbestand “Tarievenblad Enexis Elektriciteit 2024” gepubliceerd met daarin de vastgestelde tarieven voor het jaar 2024. Dit bestand is gepubliceerd als bijlage van dit tarievenbesluit en maakt hier integraal onderdeel van uit.

Bijlage 3 – Relevante wettelijke bepalingen

Elektriciteitswet 1998

Artikel 41a

1. Ten behoeve van het voorstel, bedoeld in artikel 41b, stelt de Autoriteit Consument en Markt voor iedere netbeheerder afzonderlijk voor dezelfde periode als waarvoor het besluit geldt op grond van artikel 41, eerste lid, vast:
   - **a.** de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering,
   - **b.** de kwaliteitsterm, en
   - **c.** het rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan het in het eerste lid, onderdeel c, bedoelde rekenvolume gedurende de in de aanhef van dat lid bedoelde periode wijzigen.
3. Indien het besluit op grond van artikel 41, eerste lid, bij een onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herziet de Autoriteit Consument en Markt de in het eerste lid vermelde besluiten met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode.

Artikel 41b

1. Iedere netbeheerder zendt jaarlijks voor 1 oktober aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven die deze netbeheerder ten hoogste zal berekenen voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste lid, en de taken, bedoeld in artikelen 7a, 17a en 22a, en voor zover het betreft de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet, de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, met inachtneming van:
   - **a.** het uitgangspunt dat de kosten worden toegerekend aan de tariefdragers betreffende de diensten die deze kosten veroorzaken,
   - **b.** de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 36 of 37,
   - **c.** het bepaalde bij of krachtens artikel 41a,
   - **d.** de formule

$$TI_t = \left(1 + \frac{cpi - x + q}{100}\right) TI_{t-1}$$

waarbij

TI_t = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

TI_{t-1} = de totale inkomsten uit de tarieven in het jaar voorafgaande aan het jaar t, te weten de som van de vermenigvuldiging van elk tarief in jaar t-1 en het op basis van artikel 41a, eerste lid, onderdeel c, vastgestelde rekenvolume van elke tariefdrager waarvoor een tarief wordt vastgesteld;

cpi = de relatieve wijziging van de consumentenprijsindex (alle huishoudens), berekend uit het quotiënt van deze prijsindex, gepubliceerd in de vierde maand voorafgaande aan het jaar t, en van deze prijsindex, gepubliceerd in de zestiende maand voorafgaande aan het jaar t, zoals deze maandelijks wordt vastgesteld door het Centraal Bureau voor de Statistiek;

x = de korting ter bevordering van de doelmatige bedrijfsvoering;

q = de kwaliteitsterm, die de aanpassing van de tarieven in verband met de geleverde kwaliteit aangeeft;

e. de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 20d, voor zover de kosten doelmatig zijn;
f. [dit onderdeel is nog niet in werking getreden;]
g. het totaal van de gemaakte kosten voor een verwerving van een bestaand net waarvoor nog niet eerder een netbeheerder was aangewezen door of met instemming van Onze Minister en voor de investeringen tot aanpassing van dat verworven net waardoor aan de bij of krachtens deze wet daaraan gestelde eisen wordt voldaan, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
h. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;
i. de geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet heeft voor investeringen die in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;
j. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 7a, voor zover deze kosten doelmatig zijn en niet op grond van artikel 30b in rekening zijn gebracht via een tarief;
k. de geschatte kosten voor de uitvoering van artikel 17a, voor zover deze kosten doelmatig zijn;
l. de gemaakte kosten voor de uitvoering van artikel 22a, voor zover deze kosten doelmatig zijn en deze kosten niet op grond van het bepaalde bij of krachtens artikel 22a, zevende lid, worden betaald door de verzoeker, bedoeld in artikel 22a, eerste lid.

2. De geschatte kosten die een netbeheerder voor de uitvoering van de taken genoemd in artikel 16, eerste en tweede lid, bij een andere netbeheerder in rekening zal brengen, worden zonder toepassing van de formule, bedoeld in het eerste lid, onder d, toegevoegd aan de totale inkomsten uit de tarieven van deze andere netbeheerder. Het verschil tussen de geschatte en gerealiseerde kosten wordt betrokken bij de vaststelling van de totale inkomsten uit de tarieven van de andere netbeheerder in een volgend jaar.
3. De geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet voor de uitvoering van de taken, genoemd in artikel 16, tweede lid, maakt, worden zonder toepassing van de formule, bedoeld in het eerste lid, onderdeel d, en met toepassing van het besluit, bedoeld in artikel 41, eerste lid, onderdeel b, toegevoegd aan de totale inkomsten uit de tarieven van de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet.
4. De Autoriteit Consument en Markt stelt een beleidsregel vast betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onder e en g.
5. De Autoriteit Consument en Markt kan een beleidsregel vaststellen betreffende de beoordeling van doelmatigheid, bedoeld in het eerste lid, onderdelen j en k.

Artikel 41c

1. De Autoriteit Consument en Markt stelt de tarieven, die kunnen verschillen voor de verschillende netbeheerders en voor onderscheiden tariefdragers, jaarlijks vast.
2. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in dat jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t:
a. bij rechterlijke uitspraak of met toepassing van de artikel 6:19 of 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht zijn gewijzigd;
b. zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en de Autoriteit Consument en Markt, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven;
c. zijn vastgesteld met gebruikmaking van geschatte gegevens en de feitelijke gegevens daarvan

afwijken;

d. zijn vastgesteld met gebruikmaking van gegevens omtrent kosten voor bepaalde diensten, terwijl netbeheerders die diensten in het jaar t of een gedeelte van jaar t niet hebben geleverd of voor die diensten geen of minder kosten hebben gemaakt;

e. zijn vastgesteld op basis van de geschatte kosten als bedoeld in het zevende lid en de gerealiseerde efficiënte kosten die daarvan afwijken.

3. Indien een voorstel niet binnen de termijn, bedoeld in artikel 41b, eerste lid, aan de Autoriteit Consument en Markt is gezonden, stelt deze de tarieven voor de desbetreffende netbeheerder uit eigen beweging vast met inachtneming van artikel 41b.

4. Indien de totale inkomsten aan het begin van de periode, bedoeld in artikel 41, eerste lid, niet in overeenstemming zijn met het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is, kan de Autoriteit Consument en Markt bij de toepassing van de formule, genoemd in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, in plaats van TIt-1, de totale inkomsten vaststellen op het efficiënte kostenniveau inclusief een rendement dat in het economisch verkeer gebruikelijk is.

5. Indien een besluit op grond van artikel 41, eerste lid, of 41a eerste lid, bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is vernietigd of bij een onherroepelijk besluit op bezwaar is herroepen, herberekent de Autoriteit Consument en Markt de tarieven, bedoeld in het eerste lid, met toepassing van de met inachtneming van die uitspraak of dat besluit op bezwaar gecorrigeerde methode onderscheidenlijk gecorrigeerde doelmatigheidskorting, kwaliteitsterm of rekenvolume, en verdisconteert zij de uitkomsten van deze herberekening in de eerstvolgende op grond van het eerste lid vast te stellen tarieven. Daarbij worden deze herberekening en de wijze waarop de uitkomsten daarvan in de tarieven zijn verdisconteerd separaat weergegeven.

6. De Autoriteit Consument en Markt kan de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren met de gederfde inkomsten die voor netbeheerders zijn ontstaan door toepassing van een volumecorrectie op grond van artikelen 29, zevende tot en met tiende lid, in 2014.

7. De Autoriteit Consument en Markt betrekt bij het vaststellen van de tarieven:

a. de geschatte vermogenskosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft zal maken met betrekking tot nog niet in gebruik genomen investeringen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is;

b. de geschatte kosten die de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet heeft voor investeringen die in het jaar waarop het tarievenvoorstel betrekking heeft, in gebruik worden of zijn genomen, waarop de procedure, bedoeld in artikel 3.35, eerste lid, aanhef en onderdeel c, van de Wet ruimtelijke ordening van toepassing is.

8. Indien de netbeheerder van het net op zee op grond van artikel 42a, derde lid, een bedrag in rekening brengt bij de netbeheerder van het landelijk hoogspanningsnet wordt dat bedrag zonder toepassing van de formule, bedoeld in artikel 41b, eerste lid, onderdeel d, toegevoegd aan de totale in komsten uit de tarieven.